

прямого насадження. Це, передусім, залучення студентів до роботи у юридичних клініках, де робота з незахищеними верствами населення надасть студентам усвідомлення власної ролі і ролі права у житті суспільства. Крім того, доцільно використовувати у навчальному процесі чи поза ним перегляд фільмів або читання літератури на юридичну тематику, але з глибоким морально-філософським навантаженням, з наступним їх обговоренням. Позитивним буде більше залучати студентів до правопросвітницьких заходів (наприклад, у школах) та соціальних, волонтерських проектах, де активна допомога іншим сприятиме утвердженню в студентів загальносоціальних цінностей. Тим не менше, залучення до подібних заходів повинно відбуватись у формі пропозиції, інформування про наявні проекти, зацікавлення студентів, але в жодному разі не примусового залучення, що дасть лише зворотній ефект. Не менш позитивну роль має участь студентів у міжнародних проектах, програмах обміну, бо є основою, по-перше, для розширення кругозору, а по-друге, для сприйняття інших моделей соціального співіснування.

Ще одна розповсюджена проблема студентів-юристів, це формування в них протягом навчання правового ідеалізму (як однієї з деформацій правосвідомості), який з початком професійної діяльності починає розвіюватись та найчастіше замінюється правовим нігілізмом. Правовий ідеалізм, як правило, з часів уведення М.Г. Матузовим цього поняття розглядається як парна до правового нігілізму категорія. Для уникнення подібних деформацій необхідно під час навчання не вводити студентів в оману щодо реального стану речей у професії та суспільстві в цілому, не подавати лише позитивні аспекти професії, а максимально реально висвітлювати всі плюси і мінуси обраної професії, використовувати якнайбільше реальних фавул та прикладів з практики, які висвітлюють в тому числі і ціннісне значення права.

ОСОБИСТІСНИЙ ПІДХІД ЯК ЗАПОРУКА ВИСОКОГО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

О.М. Охотнікова

Проблема особистісного підходу була і залишається актуальною, вкрай необхідною в вищій школі, особливо при підготовці майбутніх юристів, та такою, що потребує кожного разу практичної реалізації на всіх заняттях. Ця проблема – не нова. Багато років про це говорять, написано науковцями безліч праць щодо зазначеної проблеми, але вона безумовно залишається такою, що потребує подальшого вивчення та кожна денного запровадження до навчального процесу майбутніх юристів. Але сьогодні залишаються не втіленими основні складові особистісного підходу. Так, на деяких семінарських заняттях, які поступово втрачають свій зміст, студенти втрачають можливість розкрити своє бачення проблеми, свою точку зору. Вони йдуть за чітко окресленим програмним алгоритмом без особистісної позиції, що приводить до шаблонного бачення проблеми. А це є головною перешкодою до особливого юридичного мислення, буде гальмувати вирішення серйозних проблем, які будуть потребувати не ординарного особливого підходу юриста – фахівця.

Саме до розвитку творчого підходу у майбутніх юристів ми повинні запроваджувати певні підходи на заняттях. Прикладом тут може виступати надання альтернативних підходів до вирішення стандартних ситуацій, що сприяє розвитку логічного мислення, яке є особливо важливим для юриста. Також на практичних заняттях важливо використовувати метод аналогії, що також сприяє

вдалому вирішенню нестандартних ситуацій в практичній діяльності кожного юриста.

Проведення конференцій та «круглих столів» є також надзвичайно важливою складовою особистісного підходу у вищій школі. При цьому, ми вважаємо, що кожен викладач повинен запроваджувати як відомі інноваційні технології, так свої індивідуальні методи та пропозиції до вирішення різноманітних практичних завдань майбутнім юристам.

Отже, можна назвати ще багато різних складових особистісного підходу, але треба пам'ятати, що кожен викладач має тільки свою «модель» розвитку професійних здібностей майбутніх юристів.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ

Т.К. Оверковська

Розвиток суспільно-економічних відносин все частіше зумовлює підготовку кваліфікованих фахівців у сфері юриспруденції. Крім цього, неодмінною умовою вступу України до Ради Європи та інших впливових міжнародних організацій є, передусім, забезпечення цивілізаційного гармонійного розвитку освіти, науки та здійснення демократичних реформ, захист конституційних прав громадян. Очевидно, що вирішення вказаних завдань залежить від якісної підготовки юристів вищої кваліфікації.

Отже, на юристів покладається важлива місія під час тих змін, які відбуваються в суспільстві з його соціально-економічними, політичними та іншими проблемами.

З огляду на це, юридична освіта повинна мати на меті оволодіння достатнім рівнем загально-теоретичних знань з метою їх подальшого практичного застосування для досягнення певних практично-правових результатів. З цією метою потребує збільшення кількості освітянських послуг і забезпечення доступу до їх отримання, виховання самостійності та розвитку особистості кожної молодої людини.

Саме тому, необхідність удосконалення освітнього процесу з підготовки сучасних юристів як для аграрної сфери так і для інших напрямів має бути спрямоване на створення можливості і сприяння самостійному оволодінню студентами знаннями із застосуванням сучасних інформаційних технологій. Тому так важливо щоб аудиторне навантаження не обмежувало можливості студента для самостійного оволодіння знаннями. При цьому необхідно розвивати вміння студента не стільки оволодівати, запам'ятовувати великі об'єми навчальної інформації з юридичних дисциплін, скільки вміння за допомогою сучасних технологій систематизувати й аналізувати інформацію та виділяти головну для себе.

Отже, засади реформування юридичної освіти повинні бути спрямовані на підвищення рівня набуття практичних навичок у процесі навчання. Зокрема: набуття практичних навичок в навчальних аудиторіях; навчальна практика на об'єктах практики (виробництво, органи юстиції, суду тощо) з викладачем; виробнича практика (стажування).

Також не останнє місце в підготовці висококваліфікованих спеціалістів юридичного напрямку відіграє розвиток моральних якостей і здібностей. Так, наприклад, нині суддя має володіти значно ширшим колом компетенцій, повинен не лише знати право, а й враховувати соціальний контекст, тендерний та антидискримінаційний компоненти. Тобто володіти значно більшим колом чеснот,